

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 31.

Indult Bétsből, Pénteken, Október' 14-dikén, 1831.

B é t s.

Ő Ts. K. Felsege az itt következő Fels. végzését méltóztatott a' járvány epeveszély ellen tett intézetekre nézve az egyesült Udv. Cancellaria Fő Cancellariusához botsátani:

„Kedves Gróf Mitrowsky! Midőn a' járvány epeveszély Státusaimat fenyegette, akkor még annak természeti tulajdonságai, valamint származásának és elterjedésének módja is kétséges volt.“

„Azt kívánta tehát az előrevigyázás és okosság, valamint hív alattvalóim egészsége felől a' gondoskodás is, hogy minden eszközök elővételének, mellyek eddig hosszas tapasztalás után a' veszedelmes ragadó nyavalyák ellen jóknak találtattak; 's így a' pestis ellen való rendszabások felállítottak. De mind ezek mellett is, a' dögleletes nyavalyát elterjedésében feltartóztatni nem lehetett, sőt az ellene tétetett intézeteknek kedvetlen következései még súlyosabbak lettek, mint magok a' nyavalyából származott inségek. Félelmet, rémülést terjesztettek el, eltsüggesztették a' szívek bizodal-mát.“

„Különösen a' helyek elzárásai az egészségre nézve veszedelem szerzők lettek; az arra fordított katonaság elbetegesedett, 's így a' nyavalyát táplálta, a' helyett, hogy az ellen oltalomúl szolgált volna.

Ezen intézetekből az a' félelem származván, hogy a' nyavalya ragadó volna, sok betegeket megfosztott a' szükséges ápolgatástól, 's akadályt leve a' költsönös mentő segedelemnek. Végre ugyan ezen rendszabások a' kereskedést és közösülést is megakadályoztatták, a' familiák javát rongálták 's ezereket fosztottak meg eddigvaló keresetektől.“

„Szeretett hív alattvalóim boldogítása felől atyai módon gondoskodván, és az eddig tett tapasztalások után indulván, meggyőződtem a' felől, hogy az eddig tétetett intézeteknek semmi hasznok és sok káros következések levén, a' még nagyobb veszedelmek az által fordíthatnak el, hogy a' pestises intézetek a' cholera nézve Státusaimban eltöröltessenek, 's egyszersmind azt parantsoltam, hogy a' cholera nézve a' járvány és ragadó nyavalyák ellen fennálló rendszabások tartassanak meg.“

„Ugyan ezen tapasztalásoknál fogva, azt határoztam meg, hogy Státusaimnak belső országi szomszéd tartományai között a' fennálló Kordonok eloszlassanak.“

„Tsupán a' Birodalom délre eső Tartományainak határin, mellyek a' szomszéd Olasz Státusokkal és tengeri kikötőkkel kereskedési öszveköttetésben állanak, tartom még jónak a' Kordonokat megtartani, még pedig tsak különös tekintetből a' tengeri kereskedést és azt

vévén tekintetbe, a' mint az Olasz ország Státusokban a' cholera természetéről és elterjedése módjáról még máig is gondolkoznak 's aggódnak. Ezen Kordon felállítása által a' barátságos szomszéd Olasz Státusokban felállítandó Kordonokat akarom szükségtelenekké tenni, 's azokkal a' kereskedést fenntartani, valamint a' tengeri kereskedést is külföldel, míg majd azok is által látják tapasztalásból, mit kellessék ezen nyavalyának származásáról és elterjedése módjáról tartani. — Éppen ezen okok határoztak arra is, hogy Trieszten innen Finantziái, a' tenger partok mellett pedig egészeget tárgyazó Kordont állíttassak.“

Hogy pedig a' közösülés ezen elzárás mellett is minden módon könnyebíttessék, a' Contumatzia ezen fennmaradt Kordonoknál mind az utazókra, mind a' portékákra nézve, mind a' külföld felé, mind belső országban *) öt napra leszállíttatott. Tsak a' Lombard Velentzei Királyságra és a' tengerpartra nézve tétetik a' Contumatzia 10 napra.“

„Ehez képest egyet értvén a' Gróf az En Udv. Haditanátsom Praesidensével és a' közönséges Kamarával, tegye meg a' szükséges rendelkezéseket.

Schönbrunban Oct. 10-kén 1831.

Ferentz s. k.

A' Fő Méltóságú Erdélyi Udv. Cancellária méltóztatott néhai Ajtai László Úr meghalálózása által az Erdélyi Kir. Kormányzéknél megüresült valóságos Kormányzéki Titoknoki Hivatalra Gróf Degenfeld-Schaumburg Otto Urat, ugyan ott eddig volt Kormányzéki beüresített Titoknokot kinevezni.

N a g y B r i t a n n i a.

A' Felső háznak Sept. 19-kén tartott Ülésében ismét a' Portugalliai dolgok for-

*) Magyar Ország felől,

gottak fel. Gróf Aberdeen egy írást mutatván elő, melly a' Frantziáknak a' portugallusokkal kötött új kereskedési egyességeket foglalja magában, azt mondta, hogy ezen írással Gróf Grey ellen eléggé megmutatta azon minapi állításának helyes voltát, hogy az említett egyesség Anglianak nagy kárára valószínűséggel megesett. — Gróf Grey pedig ezen felsőbb napokban tett nyilatkoztatásának igazságát, hogy ő, a' szóban forgó alkudozásról semmit sem tud, Lord Granville nek Sept. 9-kén költ hivatalos levelével bizonyítja be, mellynek foglalata ez: „Uram! Generál Sebastiani, a' mint ma mondá, nagyon tsudálozik, azon állításon, melly az Anglus Parlamentben és másutt is megfordult, hogy t. i. a' Frantzia Igazgatóság, Portugalliával valami kereskedésbeli egyességet kötött volna; és reám bízta, hogy az Urnak az említett állítás nem igaz voltát adjam tudtára.“ Ezután Gróf Grey azt veti, hogy ő még most is igen sokat épít Gen. Sebastianinak ezen megnyugtatóására valamint a' Frantzia Igazgatóságoknak is hűségére és hírére. Ugyan ezen tárgyról Hertzeg Wellington így beszélt: Midőn ez a' dolog 14 nappal ezelőtt itten megfordult, már én láttam azon Írást, mellyet most az én nemes barátom (Gróf Aberdeen) kezében tart, és azt a' megjegyzést tettem reá nézve, hogy én a' Frantzia Admirálisnak az érdeklött kereskedési egyességben tett lépéseiről tökéletesen megvagyok győződve. Ezen ajánlásnak magát a' Portugalliai Igazgatóság ellene szegezte, 's annál fogva az alku nem úgy ütött ki, a' mint azt a' Frantziák várták és kívánták volna. Ugyan hogy esik tehát, hogy a' Liszbonában lévő anglus Consul a' Nemes Grófot (Greyt) ezen egyesség felől, melly már Juliusban meg esett, még Septemberben sem tudósította. Ha ennek,

nem a' dologgal való nem gondolás, tehát bizonyosan a' bizodalmatlanság az oka, mellyel a' Portugalliai Igazgatószék a' mi Consulunk eránt viseltetik. Ennek a' bizodalmatlanságnak, elmulhatatlanúl nagy károkat kell az Anglusinteressére nézve vonni maga után, azért is szükség ezen ember magaviseletészosan megvizsgálni. Úgy látszik, hogy az Igazgatószék közelébb Portugalliába ismét két hadi hajót küldött, de hogy miért, arról hallgat. Ha az, az Ő Felsége alattvalóinak óltalmazása végettesett jó, ellene semmi szóllóm. Azomban reménylem, hogy ez az Óltalmazás valamivel helyesebb talpkövön épül, mint azon jussok, mellyeket az Újságok kihirdettek. Tartok tőle, hogy mind az, a' mit az újabb időkben Portugalliára nézve tettünk, Portugalliában és Spanyol Országban a' folytatandó hazafiúi háborún fog végződni. Ha az Anglus alattvalók Portugalliában valami ollyast selekedtek, a' mi az Ország törvényeivel ellenkezik, vagy pedig a' közönséges tsendességet akarja megzavarni, úgy nints miért várakozniok az óltalmazásra. Azért mondtam meg mindent illyen szabadon, mivel Portugallia és Anglia Interesséje egyformán szívemen fekszik.

A' Reform-Billnek az Alsóházban való harmadszori felolvasása Sept. 19-kén 's ugyan annak forma szerént való keresztül menetele 345 voksal 236 ellen (a' Ministerek mellett lévő vokok száma tehát 109-el több) Sept. 21-kén nagy örömkialtások között esett meg. Sept. 22-kén, a' Felső házba mind a' két oldalon, (t. i. mind a' Ministeriális, mind az Oppositionalison) igen idején sok Lordok, még Aszszonyok is gyűltek öszve a' Reform-Billnek az Alsóházból leendő általhozása után várakozván. Lord Russell az alsóháznak sok tagjaitól kísértelve öt óra után a' felső házba megér-

kezvén, mikor azt a' Lord Kancellariusnak által adta így szóllott: Imé Uraim! itt van az Anglia és Vales Népének Repraesentatióját megjobbító Bill, mellyet az alsóház helyben hagyott, és a' mire az Uraságtokat is nagyon megkéri.“ A' Lord Kancellarius által vévén a' Billt, azzal együtt a' szokott helyre kiállott, és az alsó házból küldött Követség tzeljät közlötte. Soha egy egy közlés nagyobb pompával és ollyan beszéddel, mellyet ennél figyelmetesebben halgattak volna, még eddig végben nem ment. A' beszéd után következett rövid tsendességet Gróf Grey szakasztotta félben, azon kérésével, hogy a' Bill először, most mindjárt olvastassék fel. A' Felolvasás valósággal meg is letta' nélkül, hogy valakinek reá valami megjegyezni valója lett volna. A' másodszori Felolvasás Oct. 5 kára határozódott.

A' Közönséges Újság egy Londonban Sept. 24-kén költ level után így ír: Még tsak most közölhetek az Urral a' különböző Protocollumok felől bizonyos tudósításokat. September 5 kán kívánt a' Conferentia a' Hollandus és Belga Meghatalmazottaktól a' határoknak kiszabott lineajáról, Luxemburgról és az adósságok megosztásáról előleges feleletet. Hollandia Meghatalmazottjai Sept. 5 kén adták azon felvilágosításokat, melly az Elválás alaptételeit magában foglaló Januarius 21-ki Protocollum értelmével tökéletesen megegyezik. A' Belgium Meghatalmazottja Sept. 21-kén felelt. Az ő nyilatkoztatása, a' mint mondják, azon 18 Előleges Tzikkelyeken épül, mellyek későbbben javasoltattak. A' 55-dik Protocollum tsak a' Vandeweyer Ur telyes hatalma elesmerését foglalja magában. A' 56 dik Protocoll. Luxemburgról beszél, és óhajtana, ha az Austriai és Burkus Ministerek a' Német-Szövetséggyűlésétől ezen részben való

tellyes hatalmokról szóló bizonyság levelekkel vólnának felkészülve. — A' 37-dik Prot. azt nyilatkoztatja ki, hogy a' Fegyverszűnést mindenik fel fogadja el. — A' 38-dik Protocollumnak tárgya, az Antverpia körül levő Vízáradás, és azon Batteriáknak eltörlése, mellyeket a' Belgák az alatt állítottak, míg fegyverszűnés volt. — A' 39 dik Prot. a' Belga Erősségekről szól, és az azokfelett való egyezetekből Frantzia Országot kirekeszti. — A' 40 dik Prot ban a' hadi foglyok kitesereléséről és azon Biztosság kinevezéséről van szó, melly a' gátak keresztül vágása által okozott Vízáradások dolgát szedné rendbe. — A' 41-dik Prot. ban van 1 ör Hertzeg Talleyrandnak azon jelentése, melly által ő, a' Conferentziát a' Frantzia Udvarnak, Belgiumból a' Frantzia seregek kimeneteletét illető határozásáról tudósítja, 2 or a' Conferentiának a' jelentett dolgon való örömkifejezése.

A' Felsőháznak Sept. 29-ki Ülésében, Londonderry, Gyarmatos Titoknok (Colonial Secretär) Lord Goderich elébe, (Gróf Grey, egy unokájának halála miatt nem lévén jelen) a' Belgiumi dolgokra nézve némelley kérdéseket tett. „Mindeneknek előtte úgymond a' Marquis, akarom tudni, mi lehet az oka, hogy Hollandia, az öt Hatalmasságoknak a' Belga határszéli-Erősségek lerontását illető rendszabásaiból egészen kirekesztett. Tizenkét hónapja már, mióta folynak itt Londonban az alkudozások, 's még is a' Parlament azokról csak egy ígét sem tud. Belgiumba független Fejedelmet küldöttünk, és állapotjának mi-ben létéről, valamint arról is, hogy Szövetségeseink, Ausztria, Burkus és Orosz Országok elesmerték e' már azt, vagy nem? semmi tudósítást nem vettünk. Egyik Protocollum a' másikat éri 's még is nem látszik, hogy a' dolog végéhez

közelítne. A' Londoni Protocollumok ellen a' Nemet Szövetség másokat botsát, és míg IV dik Wilhelm, amazokat mint Anglus Király aláírja, mint Hannoverai Király emezekben is megegyez. Azt kérdem, hogy ugyan mikor hagyják már Belgiumot egészen oda a' Frantziák? Egyeberánt ennél sokkal fontosabb kérdéssem, a' mellyre t. i. feleletet kívánok ez, hogy igaz e' a' mit beszélnek, hogy Belgiumban, azon Ország hadi ereje elintézése végett igen sok frantzia Tisztek maradtak? Lehet e' gondolni, hogy Leopold Király parantsolni fog egy olyan seregnek, mellynek tisztjei mind Frantzia Országból valók, 's annál fogva egészen frantzia hatalom alatt állanak? Az én nemes barátom, Lord Beresford, ki a' Portugalliai seregeket vezérelte, meg fogja mondani, hogy míg ezen seregek britanniai tisztek igazgatása és vezérlése alatt vóltak, addig azokat éppen úgy lehetett nézni, mint britanniai seregeket. Igaz ugyan, a' mit ellenünk vetnek, hogy Leopold független Király. De ebben az esetben is minek enged meg az Igazgatószék, hogy egy, 12,000 emberből álló had tartózkodjék Belgiumban? Leopold nem független, nem is lehet az mindaddig, míg az ő birtokának határai meg nem állapittatnak. Frantzia Ország minden eszközet elővévén a' mi hatalmunk megkisébbítésére, és arra hogy minket magának alávéssen, igyekezetét szerentsésen kivitte. Ama ravasz kórmányra termett Férjfiú, a' ki nálunk Frantzia Ország Képviselője, alig vettetett vissza egy pontról, a' midön magát másiknál ismét be tudta színleni. Jól tudja ő azt, hogy ha a' Frantzia tiszteknek, a' Belga katonák közzé való lépését megengedjük, Frantzia Orzágnak az által Belgiumban való hatalma erősebb lábon fog állani, mint míg azt tulajdon seregeivel megrakva

tartotta. — Bizony nem ok nélkül neheztel reánk Hollandia vele való bánásunkért. Szeretném tudni, valyon nem üte' lármát most Hollandia azon béke kötés ellen, mellyben néhány Gyarmatjait Angliának által engedte, minekutánna a' közelebbi Rendszabásokból egészen kirekesztetett. A' mi Ministereink, a' Frantzia Országgal való egyetértés mellett megmaradni, fő gondjoknak tartják, abban a' hibás vélekedésben lévén, hogy csak ez az egy mód az, melly Európában a' békességet rendíthetetlenül fenntarthatja, s azomban tsalattatásokat rövid időn magok által fogják látni. Nem jut eszükbe a' Ministereknek, hogy az ilyen Rendszer által magát azt az Erőséget teszik semmivé, a' mellynél menedék helyet találhatnának, ha történetből a' mostani frantzia Igazgatószék állhatatosságában vetett bizodalombokban megtsalatkoznának. Szükség ugyan, egy természeti ellenséggel az udvariság törvényei szerént bánni; de azomban csak ugyan nem a' legjobb Politika az, mikor valaki magát egészen fegyvernélkül hagyván, mindent megad ellenségének. Távól légyen hogy én hadat kívánnék, de azt merem állítani, hogy azzal, ha szövetségeseinknek elrablását és természeti ellenségeinknek nevedését megengedjük, a' békesség nem fog fenntartatni. Ez előtt már egyszer igen kemény kifejezéseket használtam Frantzia országnak itt nálunk lévő Képviselője ellen, a' miért a' nemes és tudós Lord Brougham engem megtámadott, pedig a' mint tartom, méltatlanul, mert olyan erköltsi vonásokkal (Character), mint a' millyen annak az embernek van, senki sem bír a' széles világon. De ha szinte háta megé én többet nem mondok is, holnap minden újságok megfogják újítani azt, a' mit én ma ő róla beszéltem. Bizonyára nem lehet útálat nél-

kül nézni, mint futnak egymás után minden Ministerek azon emberhez, hogy tőle tanátsot kérjenek. Ha akarják tudni a' Nemes Lordok, mitsoda alapon épül leginkább Hertzeg Talleyrand eránt ezen gyűlölségem, ímé megmondom, hogy azon Emlékiráson, mellyet ő a' XI dik esztendő Brumaire *) (October) havának 15 dik napján az első Consulhoz küldött. "A' Marquis ezen beszéuet a' Királyhoz való felírás készítésének ajánlásával zárja bé, melly által t. i. azt meg kell kérni, hogy a' Frantzia tiszteknek a' belga seregekhez való felvétele felől szólló hivatalos leveleket a' Háznak terjesztesse elébe. Lord Gorderich a' Ministerium tselekedetét óltalmazta, és megmutatta, hogy a' britaniai tisztségnek éppen nem kötelessége arról felelni, ha valamely független Uralkodó, tulajdon birtokában el a' maga fejedelmi jussaival.

Ugyan azon Ülésben a' Reform Bill mellett több kérelevelek adódtak be. Azok között vólt egy, mellyet Edinburghnak 150,000 lakosai közzül 36,150 azon jussal bíró férjfiak írtak alá, és a' mellyet a' Lord Kantzellarius ezzel a' meg-

*) Frantzia Országban, mikor az közönséges Társaság vólt, új idő számlálás vivődött be. Kezdődött nevezetesen az első új közönséges társasági esztendő 1792-ben Sept. 22-kén. E' szerént a' hónapok száma, mint annak előtte, megmaradt 12-nek, de a' nevek megváltozott, így p. o. Sept. Vendémiaire-nek. October Brumaire-nek. November Frimairenek. December Novôse-nek, Januárius Ventose-nek 's a' t. nevezetett. Így számláltak a' Frantziák 1805 eszt. Sept. 9-kéig, a' mikor egy parantsolat szerént az eltöröltetvén az elébbeni átlott vissza.

jegyzéssel nyújtott által: hogy ez előtt 25 esztendővel, ilyen dologhoz csak hozzá fogni is lehetetlen lett volna Edinburghban, a' hol az Újításnak magokat még akkor csak nem mindenek ellene szegezték volna, és imé úgy megváltoztak mindenek, hogy most a' Scotzia fő városában egyetlen egy fegyver fogható ember sins, a' ki azon nagy tzelban örömet meg ne egyezne.

L e n g y e l O r s z á g.

Krakkó Sept. 27-kén. A' General Rybinski felakasztása felől elterjedett hír, fájdalom! tsakugyan igaz. Ezen irtoztató tselekedetre okot adott a' Generalisnak azon beszéde, mellyben a' seregnek szívére kötvén Lengyel Ország állapotját azt mondja, hogy a' magok feladásán kívül ennek megszabadítására más eszköz többé nintsen. Gen. Böhm egy a' legkegyetlenebb Terroristák, és az olyan emberek között, kik az indulatoskodásuktól leginkább elhagyták magokat ragadtatni azt híven, hogy egy olyan embert, ki a' Szabadság dolgának olly nagy kárára lehet, lábalól minden módon felre kell tenni, reá beszéli a' sereget, hogy Rybinskinak ne hidjen, mert az el akarja bolondítani és hogy ezen rendkívül való dolgot, rendkívül való eszközzel kell eltávoztatni. Az ezen szavakra feltüzelt sereg ekkor vitte véghez a' borzasztó tselekedetet. Azután Böhm a' katonákat mind öszve hívatta, előttök letérdepelt 's melljét kitakarva fel emelt kardal esküdött meg, hogy ő a' Lengyel Ország ügye mellett hűségesen megmarad mind addig, míg az ellenség ötöt fel nem kontzolja. Azután tartott tüzes beszédében a' többek közt ezeket mondotta: a' Lengyel Revolutio mást és nem azt a' véget érdemli, hogy megijedvén, magunkat a' Győzedelmesnek szabad kényére bizzuk. Igaz ugyan hogy

természeti erőre nézve többé az ellenséggel meg nem mérközhetünk, de legalább részenként támadván azt meg, rajta még fájdalmas sebeket és érezhető veszteséget ejthetünk. A' Nemzetibetsület minden esetre azt kívánja tőlünk, hogy magunkat a' maradékért áldozzuk fel, mert a' jelenvaló nemzetségre nézve ugyan a' Nemzetiségnek vége van. Ezen beszédet végezvén felszóllítá mind azokat, a' kik vele utolsó tsepp vérekig nem akarnak verekedni, hogy álljanak elő 's nekik a' Varsóba való menetelre szabadságot ígért. De azt mondják, hogy senki sem állott elő, hanem a' Terrorista hűségére és arra, hogy a' szemek elébe akadó ellenséget felkontzolják, mindnyájan megesküdtek.

Brigadéros-Generális Morawski Ferentz, és több Generálisok, úgymint: Krasinski Izidor, Malletski János, Bieganski Lukás, Darevski Antal, Bontemps Péter, Tomicki János, Pawlowski Antal, és Oberster Gorski Julian, az Orosz Tsászár hűségére vissza tértek. — Status-Referendarius Gerlitz a' Fővárosban való Vice-Elölülői hivatalában Sept. 28-kán állott ismét vissza. — A' Varsó erősítésére készített szántzok rövid időn lefognak rontatni.

Az Orosz Tsászárnak Varsóban Sept. 27-kén megjelent Nyilatkozatása, az ideig való Igazgatószéket, melly egy Elölülő alatt négy tagokból áll, elintézi. Az ideig való Igazgatószéknek éppen az a' hatalom adódik, a' mivel az úgy nevezett Lengyel kiszolgáltató Tanács bírt. A' Kórmányszék körét haladó, rendkívül fontos dolgok, a' Fő Vezér, mint a' Lengyel Királyság minden Vajdaságainak Feje elébe fognak terjesztetni.

B e l g a O r s z á g.

Az egész Belgiumnak minden rendű 's rangú lakosai között azon kíván-

ság, hogy az Ország mostani bizonytalan állapotjából vevődnek ki és lenne vége már egyszer a' Revolutionnak olyan közönséges, hogy egynehány buzgólkodókön kívül, kik a' mostani Országgyűlésének tagjaivá választódtak, alig van egy két ember, a' ki a' Conferentiának akármitsoda új ajánlásait, sőt azokat a' régi Protocollumokat is, mellyeket a' Congressus nem régiben vissza vetett, örömmel ne fogadná.

Sept. 29 kén délben érkezett Leopold Király Brüsszelből Antverpiába, a' hola' Polgárgárdát megvizsgálván Merxenben ment's egynehány Regimenteket ott is megmustrált. A' Királynak Sept. 23-kán költ rendelése által, több Frantzia tisztek vétettek fel a' Belga seregnél, nevezetesen Gen. Belliard, General Grundler, Gen. Picquet. Ezekon kívül még igen sokan. A' két Flandriában Fő Commandánsnak Gen. Niellon neveztetett ki.

A' Belga Senátorok Kamarájának 28-dik Sept. Ülésében, azon esmeretes Törvényjavallatra, melly szerént az idegen seregeknek Belgiumba való bebotsátásának megengedése ajánltatik, Beytz Ur ezt a' megjegyzést teszi: hogy ő a' Törvényjavallatnak ugyan ellene nints, azt mindazáltal igen tökéletlennek találja. A' többek közt úgymond, egy szó sintsen a' törvényben arról, hogy az, mitsoda tzelből akarja az idegen seregek beeresztését megengedni, vallyon egyedül a' Constitutio fenntartására e', vagy a' jelen való igazgatószék őltalmazására. Eppen olyan határozatlan kitétel ez is: a' békességig. — Aerschot Ur a' Törvényben lévő kitételeket elég világosoknak találván, azt mondja: hogy talán vigyázatlanság volna, abban igen nagy meghatározással élni, úgymint a' melly miatt attól lehetne tartani, hogy olyan titkok fedeztetnek fel, mellyeknek kö-

zönségessé tétele nagyon veszedelmes lehetne.

B u r k u s O r s z á g.

Strasburgból October 4-dikén (Burkus Status Ujság) Lengyel Generalisok Paz, Malachowski és Wengierski sok más Tisztekkel együttma reggel érkeztek ide, és kértek engedelmet arra, hogy további sorsokat a' burkus földön várhassák el. Délben jött ismét a' lengyel főhadi szállásról General Wroniecki mint Követ, Lengyel Fő Gen. Böhmnek a' burkus határszéleken lévő Tiztséghez útasított levelével, mellyben az, (a' Generalis) azt kéri, hogy seregének, melly menedék helyet keres, szabad legyen a' burkus határokra által menni, ugyan ekkor egyszersmind Ő Felségének a' Királynak virtusaira útal, mellyek neki kezesei, a' felől, hogy ő és serege nem fognak vissza útasíttatni. E' szerént a' Lengyel sereg Oct. 5-kén fog Burkus Országba bejönni. Azon egyenességben és igazságban bízván, melly ennek előtte a' burkus igazgatószéknek választott mondása vólt, a' Sereg kész magát azon végzéseknél alá adni, mellyeket Ő Felsége ilyen esetben tehet. Gen. Wronieckinek meghagyódott, hogy a' burkus Tiztséggel alkudhatik. Ekkor, Generallieutenant Zepelin, a' ki a' Strasburg vidékén öszvegyült tsapatokat vezérlette, a' lengyel seregnél, melly a' mint mondják 95 ágyúval 15,000 emberből áll, a' burkus birtokokra való által szállását, azon feltételek alatt, mellyek alatt az a' Gielgud tsapatjának megengedődött, jónak találta. Így lép be a' határon a' Lengyel sereg reggeli 8 órakor Sobierzycznonál és a' Jastrzembien felé vivő Szutowoi úton, a' hol sorban egyenként menve rakja le fegyvereit. Már most meg lehet

engedni, hogy ezzel a' Lengyel lázadásnak tökéletesen vége szakadt.

B é t s.

Béts belső és külsővárosaiban cholera-ban: Oct. 10 dikén déltől fogva:

Oct. 11-dikig délig megbetegedtek 79-en, kigyógyultak 62-ten, meghaltak 46-tan.

Oct. 12-kén délig megbetegedtek 51-gyen, kigyógyultak 44-en, meghaltak 36-an.

Oct. 13 kán délig megbetegedtek 68-tzan, kigyógyultak 59-en, meghaltak 24-gyen.

Ezen három nap alatt a' belső városban 20-an, a' külső városokban pedig 178-an betegedtek meg; meghaltak amabban 12-ten, emezekben 94-en.

E' szerint: az epeveszély kiütésétől, Sept. 14-kétől számlálva megbetegültek 2225 ten, kigyógyultak 941-en, meghaltak 995-ten, orvoslás alatt vagynak még 289-en.

M a g y a r O r s z á g.

Az eddig előszámlált 83 Törvényhatóságokon kívül elhatott a' cholera a' Szepes Vármegyei XVI Korona városokba is. E' szerint eddig Jun. 13-kától Oct. 5-kéig 2909 helyeken 518,128-an betegedtek meg ezen nyavalyában; kigyógyultak 133,691-en; meghaltak 142,676-tan, orvoslás alatt vagynak 41,761-en. A' városok és helységek száma, mellyekben a' nyavalya már egészen megszűnt 189-re megy, 's ezeknek száma naponként szaporodik.

Erdély Országból megnyugtató tudósítások jönnek, mellyek szerint ott a'

cholera nem terjed, a' mint attól első kiütésekor közönséges vala a' felelem. Ennek lehet tulajdonítani azt is, hogy eleinte más nyavalyákat is kész vala a' megfélemlés annak nézni és kikiáltani. Ez történt nevezetesen Ns. Közép Szolnok Vármegyének Szélszeg nevű helységében. Kolosvár Sz. K. városa Biztoságának nyomtatásban kiadott Jelentésében említettett t. i. (l. M. Kurír 17 szám) hogy ott egy halálos esett történt: de a' melly hivatalosan megvizsgáltatván, megigazodott és megvalósodott, hogy a' Szélszegi ember épen nem az epemirigy nyavalyában, hanem tüdőgyulladásban halt légyen meg.

Glatz Jákó b Úr, Theologia Doctora, a' Bétsi Ts. K. egyesült Evang. Consistorium Tanácsosa, és a' Bétsi Augsp. Conf. tartók Gyülekezetének emeritus második Predikátora Sept. 25 dikén Posonban meghalálozott, forró hideglelésben, életének 55 dik esztendejében. Oktató sok jeles munkái német nyelven mindenütt nagy betsben vagynak és használtatnak. A' boldogult Szepes Vármegyében Poprádon született, 's végezvén a' hazában oskoláit, külső országon a' Jénai Universzításban tanulta a' főbb tudományokat; onnan Schnepfenthálba ment 's mint nevelő és tanító tagja lett Salzmannevelő Intézetének, a' honnan Bétsbe hívatott az Evang. Gyülekezet második Predikátorának. Számos közhasznú Irásai által szerzett nagy érdemei, mellyekért mind Ó Ts. K. Felsője, mind több külső Országi Fejedelmek különös kegyelmének jeleit tapasztalni szerentséje vala, fennmaradandók. Elmaradott Özvegyén kívül hét jól nevelt gyermekei siratják szomorú halálát.